

Ecoexistence

Dominika Sobolewska, Aleksander Kaczmarek

Fragment dokumentacji złożonej do konkursu na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim na 19 Międzynarodowej Wystawie Architektury w Wenecji w 2025 r.

"Our task must be to free ourselves by widening our circle of compassion to embrace all living creatures and the whole of nature in its beauty."

Albert Einstein

(E)coexistence. More than human Sociality.

Wystawa (E)coexistence. More than human Sociality poprzez refleksję nad związkiem człowieka z naturą, stawia pytanie o nasze miejsce we współczesnym świecie. Dotychczasowy antropocentryzm umacniał człowieka jako dominującą siłę, co skutkowało niekontrolowaną eksploatacją środowiska. Jednakże, jak podkreślają Andrea Staid, Beatrice Leanza i Stefano Mancuso¹, współczesne wyzwania ekologiczne wymagają przejścia do bardziej zrównoważonych form interakcji z naturą.

Rewolucyjne podejście Stefano Mancuso, przedstawione na Salone del Mobile 2024, proponowało zastąpienie miejskich dróg kompleksami leśnymi. Mancuso argumentował, że podobnie jak kiedyś zamknięcie centrów miast dla samochodów wydawało się niewyobrażalne, a jednak ostatecznie stało się normą – tak samo możliwa jest redukcja infrastruktury drogowej na rzecz natury. Przykładem takiej zmiany był Mediolan, gdzie w latach 70. pomysł zamknięcia centrum dla ruchu samochodowego budził kontrowersje, ale wkrótce stał się powszechnie akceptowany. To pokazuje, że nawet najodważniejsze koncepcje mogą stać się nową rzeczywistością, jeśli są wspierane przez odpowiednie działania polityczne i społeczne. Obok zmian urbanistycznych, nadzieję na pozytywne przemiany dają również zmiany kulturowe i prawne, które coraz mocniej promują poszanowanie dla natury. Inicjatywy takie jak szwajcarska ustawa o technologii genowej², wprowadzająca pojęcie "godności roślin", pokazują, że zaczynamy traktować rośliny i inne istoty żywe jako pełnoprawnych uczestników naszego ekosystemu. Jest to kontynuacja myśli Johna Muira, który już na początku XX wieku podkreślał znaczenie godności wszystkich stworzeń i konieczność ich uwzględniania w projektowaniu cywilizacyjnego rozwoju.

Humanizm i troska o wszystkie ziemskie istoty, w tym rośliny, mogą być pielęgnowane mimo postępu cywilizacyjnego. Pomocne w tym mogą być zarówno design, jak i nowe technologie, które w myśl idei Johna Maedy³ powinny być źródłem empatycznych rozwiązań wspierających ludzką godność i nasze relacje z naturą.

Takie podejście, podparte aprobatą dla wizji lansowanej przez Mancuso przyświeca projektowi „(E)coexistence. More than human Sociality”

Projekt reprezentuje innowacyjne podejście do projektowania przestrzeni, które przełamuje antropocentryczne podejście na rzecz symbiocenu i allocentryzmu. W centrum idei leży świadome współistnienie ludzi z roślinami. Przekształcamy tradycyjne przestrzenie życiowe w miejsca sprzyjające bioróżnorodności i zdrowiu. Dzięki lokalnemu uprawianiu roślin, eliminujemy konieczność długodystansowego transportu żywności oraz używania plastikowych opakowań, co zmniejsza nasz ślad węglowy. Nasze innowacyjne podejście wykorzystuje technologię do automatyzacji procesów uprawnych, zapewniając optymalne warunki wzrostu przy minimalnym zużyciu energii elektrycznej.

---

¹ Stefano Mancuso: "Natures and Cities," wykład podczas Salone del Mobile, Mediolan, 2024.

² Konfederacja Szwajcarska, Federal Constitution of the Swiss Confederation, „Fedlex”, <https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1999/404/en>, dostęp: 08 lipca 2024

³ *The problem isn't how to make the world more technological. It's about how to make the world more humane again.* John Maeda

Projekt nie tylko odpowiada na globalne wyzwania ekologiczne, lecz także promuje zdrowy styl życia i zrównoważony rozwój, ukazując potencjał kultury polskiej w kontekście współczesnego designu.

Polski design, zakorzeniony w kulturze kraju, łączy tradycyjne rzemiosło z nowoczesnymi podejściami do projektowania. Jest to mieszanka historii, sztuki ludowej i współczesnych trendów, która inspirowa do tworzenia estetycznych i funkcjonalnych rozwiązań. Głębokie korzenie polskiego społeczeństwa w historii roślinnych tradycji, kuchni i ziołolecznictwa stanowią istotną część jego tożsamości i są odzwierciedlone w naszym projekcie.

Instalacja zbudowana będzie z konstrukcji nawiązujących do idei usieciowionych drzewostanów, a dokładniej z systemów do uprawy roślin w warunkach mieszkalnych. Na potrzeby wystawy stworzony zostanie modułowy zestaw ażurowych struktur, wyposażonych w tace uprawowe, wykonane w technice formatowania 3D z ekomateriału (np. gips polimerowy). Całość zasilana będzie zautomatyzowanym, autorskim systemem do nawadniania poszczególnych gatunków oraz oświetlenia i monitoringu (timelapse).

Polskie łącza stolarskie, traktowane jako węzły systemowych rozwiązań, będą kluczowym elementem wystawy (E)Coexistence. More than human Sociality. Podobnie jak w sztuce sieciowania, gdzie każde połączenie nie tylko łączy różne elementy, ale także symbolizuje ich wzajemne oddziaływanie i współzależność, tak samo polskie łącza stolarskie odgrywają rolę integralnych węzłów w naszej konstrukcji. Ich wykorzystanie nie tylko podkreśla tradycyjne rzemiosło stolarskie, ale również symbolizuje zrównoważony model życia, gdzie lokalne materiały i techniki są fundamentem ekologicznej harmonii.

Instalacja składa się z modułowych konstrukcji porośniętych polskimi roślinami, które nie tylko tworzą estetyczny krajobraz, ale także zapewniają interaktywne doświadczenie sensoryczne dla odwiedzających. Rośliny te, głównie polskie rośliny jadalne i zioła, wzbogacają estetykę i oferują bezpośredni kontakt z naturą. W środowisku sensorycznym, które stworzyliśmy, zapach pełni rolę języka roślin, komunikując ich stan zdrowotny i wzajemne interakcje.

Konstrukcje instalacji nawiązują do elementów wnętrzarskich, takich jak regały czy półki, ale zastosowanie polskich roślin jadalnych i ziół podkreśla nasze zaangażowanie w promowanie zrównoważonego stylu życia, gdzie ludzie sami uprawiają i spożywają lokalne produkty, integrując je z przestrzenią mieszkalną.

Dodatkowo, zainstalowane monitory prezentujące dynamikę wzrostu roślin przez timelapse nie tylko edukują o procesach biologicznych, ale także inspirowa do refleksji nad cyklicznością życia i potrzebą harmonijnego współistnienia z naturą. Ta interaktywna wizualizacja przyczynia się do świadomości ekologicznej, pokazując, jak lokalne, tradycyjne techniki mogą być zintegrowane z nowoczesnymi rozwiązaniami technologicznymi dla dobra środowiska i społeczeństwa.

Instalacja jest wyposażona w autorski system do nawadniania roślin, który pozwala na ustawienie indywidualnych warunków podlewania i oświetlenia, dostosowanych do potrzeb konkretnej rośliny lub pożądanego efektu wzrostu. Częstotliwość podlewania i widmo świetlne diod LED są dostosowane do specyficznych potrzeb roślin, co zapewnia zarówno optymalne warunki wzrostu, jak i oszczędność energii. System ten jest efektem współpracy członków studia Mindful Design i istnieje obecnie w postaci prototypowej.

Wystawa (E)Coexistence nie tylko celebrowa polską tradycję rzemieślniczą i kulturę, ale także stanowi praktyczny przykład na to, jak współczesny design połączony z autorskimi rozwiązaniami technologicznymi może wspierać ekologiczne wartości i promować współistnienie ludzi z przyrodą.

"Our task must be to free ourselves by widening our circle of compassion to embrace all living creatures and the whole of nature in its beauty."

Albert Einstein

(E)coexistence. More than human Sociality.

The exhibition (E)coexistence. More than Human Sociality, by reflecting on the relationship between humans and nature, asks the question of our place in the modern world. Previous anthropocentrism has reinforced humans as the dominant force, resulting in the uncontrolled exploitation of the environment. However, as Andrea Staid, Beatrice Leanza and Stefano Mancuso point out, today's ecological challenges require a shift to more sustainable forms of interaction with nature.

Stefano Mancuso's¹, revolutionary approach, presented at Salone del Mobile 2024, proposed replacing urban roads with forest complexes. Mancuso argued that just as it once seemed unimaginable to close city centers to cars, yet eventually became the norm - so too is it possible to reduce road infrastructure in favor of nature. An example of such a change was in Milan, where in the 1970s the idea of closing the center to automobile traffic was controversial, but soon became widely accepted. This shows that even the boldest concepts can become a new reality if supported by the right political and social action. In addition to urban changes, hope for positive transformation is also provided by cultural and legal changes that increasingly promote respect for nature. Initiatives such as the Swiss Gene Technology Act², which introduced the concept of "plant dignity," show that we are beginning to treat plants and other living beings as full participants in our ecosystem. This follows the thought of John Muir, who as early as the beginning of the 20th century emphasized the importance of the dignity of all creatures and the need to take them into account in the design of civilizational development.

Humanism and concern for all earthly beings, including plants, can be nurtured despite the progress of civilization. This can be helped by both design and new technologies, which, according to John Maeda's³ ideas, should provide empathetic solutions that support human dignity and our relationship with nature.

This approach, underpinned by an endorsement of the vision promoted by Mancuso, guides the project "(E)coexistence. More than Human Sociality"

The project represents an innovative approach to space design that breaks the anthropocentric approach in favor of symbiocene and allocentrism. At the heart of the idea is the conscious coexistence of people and plants. We transform traditional living spaces into places that promote biodiversity and health. By growing plants locally, we eliminate the need for long-distance transportation of food and the use of plastic packaging, which reduces our carbon footprint. Our innovative approach uses technology to automate growing processes, ensuring optimal growing conditions with minimal electricity consumption. The project not only responds

---

¹ Stefano Mancuso: "Natures and Cities," lecture at the Salone del Mobile, Milan, 2024.

² Federal Constitution of the Swiss Confederation, „Fedlex“, <https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1999/404/en>, dostęp: 08 lipca 2024

³ *The problem isn't how to make the world more technological. It's about how to make the world more humane again.* John Maeda

to global environmental challenges, but also promotes healthy lifestyles and sustainability, demonstrating the potential of Polish culture in the context of contemporary design.

Polish design, rooted in the country's culture, combines traditional craftsmanship with modern design approaches. It is a blend of history, folk art and contemporary trends that inspires aesthetic and functional solutions. Polish society's deep roots in the history of plant traditions, cuisine and herbalism are an essential part of its identity and are reflected in our design.

The installation will be built from structures referring to the idea of cross-linked tree stands, or more precisely, systems for growing plants in residential conditions. For the purposes of the exhibition, a modular set of openwork structures will be created, equipped with cultivation trays, made in 3D formatting technique from eco-material (e.g. polymeric gypsum). The whole will be powered by an automated, proprietary system for irrigation of individual species, as well as lighting and monitoring (timelapse).

Polish carpentry links, treated as nodes of systemic solutions, will be a key element of the exhibition (E)Coexistence. More than Human Sociality. Just as in the art of networking, where each connection not only connects different elements, but also symbolizes their interaction and interdependence, Polish carpentry links play the role of integral nodes in our construction. Their use not only highlights traditional carpentry craftsmanship, but also symbolizes a sustainable model of living, where local materials and techniques are the foundation of ecological harmony.

The installation consists of modular structures overgrown with Polish plants that not only create an aesthetic landscape, but also provide an interactive sensory experience for visitors.

The plants, mainly Polish edible plants and herbs, enrich the aesthetics and offer direct contact with nature. In the sensory environment we have created smell acts as the language of the plants, communicating their health status and interactions.

The installation's designs reference interior elements such as shelves and bookcases, but the use of Polish edible plants and herbs underscores our commitment to promoting a sustainable lifestyle, where people grow and consume local products themselves, integrating them into the living space.

In addition, installed monitors showing the dynamics of plant growth through timelapse not only educate about biological processes, but also inspire reflection on the cyclical nature of life and the need for harmonious coexistence with nature. This interactive visualization contributes to environmental awareness, showing how local, traditional techniques can be integrated with modern technological solutions for the benefit of the environment and society.

The installation is equipped with a proprietary plant watering system, which allows setting individual watering and lighting conditions, tailored to the needs of a specific plant or the desired growth effect. The watering frequency and light spectrum of the LEDs are tailored to the specific needs of the plants, ensuring both optimal growth conditions and energy savings. The system is the result of a collaboration between members of the Mindful Design studio and currently exists in prototype form.

The (E)Coexistence exhibition not only celebrates Poland's craft tradition and culture, but also provides a practical example of how contemporary design combined with proprietary technological solutions can support ecological values and promote human coexistence with nature.